

A photograph of three children playing outdoors in a garden. A boy with curly hair is laughing in the background, a girl with curly hair is laughing in the foreground, and a boy in a blue jacket is running towards the camera. The background is filled with green foliage and sunlight.

Evalueringsrapport om Sprogklubben

- en indsats under '2 Timer om Ugen'

August 2026
Fonden for Socialt Ansvar

Pluss

Indhold

1	Indledning	1
1.1	Introduktion til rapporten	1
1.2	Læsevejledning	1
2	Sammenfatning	3
3	Introduktion til Sprogklubben	4
3.1	Indsatsens formål, aktiviteter og mål.....	4
3.2	Om målgruppen.....	4
4	Evalueringsdesign	6
4.1	Evalueringsspørgsmål, metode og datagrundlag	6
4.2	Uddybning af metoder og datakilder	7
5	Børnenes sproglige og sociale udvikling	12
5.1	Forældrenes forventninger til Sprogklubben.....	12
5.2	Hvad mener børnene selv, at de får ud af at være i Sprogklubben?	14
5.3	Børnenes sproglige udvikling set fra de voksnes perspektiv	16
5.4	Børnenes sociale udvikling set fra de voksnes perspektiv	17
5.5	Opsamling.....	18
6	Hvad gør Sprogklubben virkningsfuld?	19
6.1	Tryghed og relationer	21
6.2	Meningsfuld sproglig deltagelse.....	21
6.3	En tydelig og fleksibel voksenramme.....	22
6.4	Sammenhæng omkring barnet	23
7	Konklusion.....	24
8	Bilag	25
	Bilag 1: 'Sprogklubbens Spørgeleg' - spørgeskema til børn	25
	Bilag 2: Interviewguide til forældre	26
	Bilag 3: Interviewguide til samarbejdspartner	27
	Bilag 4: Interviewguide til frivillige	28
	Bilag 5: Observationsguide	29

1 Indledning

1.1 Introduktion til rapporten

Denne rapport præsenterer evalueringen af Sprogklubben, der er et frivilligt tilbud for flersprogede børn i alderen 6-7 år. Sprogklubben er en del af indsatsen '2 Timer om Ugen' under Fonden for Socialt Ansvar.

'2 Timer om Ugen' er finansieret af Egmont Fonden, Tryg Fonden og en række øvrige fonde samt flere kommuner.

Evalueringen af Sprogklubben er gennemført af Pluss Leadership i tæt samarbejde med Fonden for Socialt Ansvar. Samarbejdet om evalueringen er forløbet i perioden februar 2025 – august 2026.

Evalueringen har undervejs haft to overordnede formål. For det første undersøger den, hvilke tegn der er på sproglig og social udvikling hos børnene gennem deres deltagelse i Sprogklubben. For det andet undersøger den, hvilke forhold ved Sprogklubbens indhold, relationer og rammer der ser ud til at understøtte denne udvikling. Evalueringen interesserer sig dermed både for børnenes udvikling og for de mekanismer og betingelser, der kan være med til at skabe dem.

Evalueringen tager afsæt i den virkningsorienterede evaluering. I evalueringen kombineres børnenes egne perspektiver med erfaringer fra forældre, frivillige og en lokal samarbejdspartner, samt observationer af Sprogklubben i praksis. Datagrundlaget gør det muligt dels at pege på mønstre og konkrete tegn på udvikling, dels at undersøge, hvad der ser ud til at være virkningsfuldt. Evalueringen giver ikke grundlag for at isolere Sprogklubbens effekt fra andre forhold i børnenes liv. Rapportens konklusioner skal derfor læses som en samlet, kvalitativ vurdering af Sprogklubbens bidrag til børnenes udvikling og de betingelser, der ser ud til at understøtte dette bidrag.

1.2 Læsevejledning

Kapitel 1-4 er indledende kapitler, der beskriver baggrund for og formål med evalueringen og hjælper læseren til at forstå rapportens dele. De indledende kapitler består foruden indledningen af en sammenfatning af evalueringen (kapitel 2) og en beskrivelse af Sprogklubben (kapitel 3). I kapitel 4 præsenteres evalueringsdesignet, der er udarbejdet af Pluss i samarbejde med Fonden for Socialt Ansvar og som har dannet udgangspunktet for evalueringen. Kapitlet viser evalueringsspørgsmålene og beskriver evalueringens metoder og datakilder.

I kapitel 5 præsenterer vi evalueringen af Sprogklubbens bidrag til børnenes sproglige og sociale udvikling med afsæt i både børnenes egne perspektiver og vurderinger fra de voksne omkring dem.

I kapitel 6 retter vi blikket mod Sprogklubbens virkemåde og præsenterer de elementer i indsatsens rammer, aktiviteter og relationer, der understøtter børnenes sproglige og sociale udvikling.

Rapporten afsluttes i kapitel 7 med evalueringens konklusioner og refleksioner over, hvordan Sprogklubbens virksomme elementer kan fastholdes og kvalificeres.

Interview- og observationsguider fremgår i bilag bagerst i rapporten.

2 Sammenfatning

Evalueringen af Sprogklubben viser samlet set, at Sprogklubben bidrager positivt til de deltagende børns sproglige og sociale udvikling. På tværs af de erfaringer og input, vi har indsamlet fra både børn, forældre, frivillige og samarbejdspartner, samt vores egne observationer, ser vi et billede af en indsats, hvor børn undervejs bliver mere trygge, mere deltagende og får større mod på at tale dansk.

Børnene giver udtryk for, at det er sjovt at være i Sprogklubben. De synes godt om legene og kan lide fællesskabet med både voksne og de andre børn.

Forældre til børn i Sprogklubben beskriver, at deres børn opnår større ordforråd, bliver bedre til sætningsdannelse og får mere mod til at udtrykke sig. Herudover bliver de mere sociale og får større gåpåmod.

De frivillige beskriver, hvordan børnene undervejs deltager mere aktivt, får mere selvtillid og udviser social tryghed, hvilket understøttes af vores observationer. Børnene virker glade for Sprogklubben og oplever den som et positivt fællesskab.

Vores observationer og indsamlede data viser, at det er samspillet mellem trygge relationer, genkendelige rammer, legende og konkrete sprogaktiviteter, tydelig men fleksibel voksenstyring samt kontinuitet omkring børnene, der skaber gode betingelser for deres udvikling. De frivilliges muligheder for og kompetencer til at tilpasse aktiviteterne til børnegruppens sprogniveau, energi og interesser er centrale og kræver løbende opmærksomhed. Herudover peger evalueringen på, at samarbejdet med både familier og lokale fagpersoner er vigtigt og understøtter både fremmøde, fastholdelse og det gode forløb omkring barnet.

3 Introduktion til Sprogklubben

3.1 Indsatsens formål, aktiviteter og mål

Sprogklubben er et valgfrit tilbud for flersprogede børn i alderen 6-7 år. Indsatsen hører under '2 Timer om Ugen', som har til formål at styrke flersprogede børns sproglige, sociale og kulturelle kompetencer. Målet er, at børnene får bedre forudsætninger for at få en god skolestart, skolegang og på sigt får bedre mulighed for at gennemføre en ungdomsuddannelse. Samtidig er målet med indsatsen, at børnene på sigt engagerer sig i samfundet og bliver aktive medborgere. Foruden Sprogklubben tilbyder '2 Timer om Ugen' også match, hvor et barn på 3-8 år matcher med en dansktalende voksen. Denne aktivitet er dog ikke en del af nærværende evaluering.

Sprogklubben består af et 20-ugers undervisningsforløb, der er udviklet i samarbejde med forskere fra Syddansk Universitet. Børnene mødes én eftermiddag om ugen i 1,5 time. Undervisningsmaterialet er opdelt i to hovedaktiviteter: 1) sproglege, som har fokus på at stimulere børnenes sproglige bevidsthed, samt 2) filosofiske dialoger, der arbejder for at styrke børnenes generelle evne til at lytte til, forstå, tænke og tale dansk.

Målet med sprogklubberne er at udvikle børnenes dansksproglige kompetencer og give dem mod til at ytre meninger og holdninger. Udover de 20 ugers undervisningsforløb inviteres forældrene med til en opstart samt en afslutningsfest. Desuden skriver de frivillige til forældrene i en WhatsApp-gruppe efter hver gang, hvad børnene har lavet i sprogklubben, ligesom børnene får en ting eller øvelse med hjem fra gang til gang. Dette har til formål at understøtte børnenes udvikling og følelse af opbakning hjemmefra.

Indsatsens aktiviteter drives af frivillige, som screenes og uddannes til opgaven. Der stilles ikke specifikke krav til de frivilliges faglige baggrund, men alle vurderes ift. deres personlige og sociale kompetencer og deres interesse for at arbejde med flersprogede børn ift. deres dansksproglige og sociale udvikling. Hver Sprogklub har tilkoblet en medarbejder fra '2 Timer om Ugen', og de frivillige modtager løbende sparring.

'2 Timer om Ugen' er i 2026 til stede i syv byer rundt om i Danmark (Esbjerg, Haderslev, Horsens, Herning, Høje Taastrup, Odense og Aarhus).

3.2 Om målgruppen

Målgruppen for Sprogklubben er flersprogede børn, som har udfordringer med at få talt eller trænet dansk i tilstrækkelig grad til at følge undervisningen i skolen. En del af børnene er flygtninge eller flyttet til Danmark som små, men de fleste er født og opvokset i Danmark. Børnene har mindst én forælder med minoritetsbaggrund, og for langt de flestes vedkommende har begge forældre minoritetsbaggrund. De vokser derfor op med to eller flere sprog og ofte med forældre, som selv har begrænsede dansksproglige kompetencer. Det kan gøre det vanskeligt for forældrene at understøtte barnets dansksproglige udvikling. Fælles for børnene er derfor et behov for at styrke disse i andre arenaer, så de får de bedst mulige forudsætninger for en succesfuld og ligeværdig skolestart.

Det er frivilligt at deltage i Sprogklubben, men børnene skal tilmeldes. Det kan enten ske ved, at forældrene henvender sig på egen hånd eller efter dialog med en fagperson (f.eks. en pædagog

eller lærer). Barnet skal kunne indgå i et gruppefællesskab og modtage simple beskeder på dansk for at kunne deltage. Oplever de frivillige, at et barn har udfordringer ift. sin deltagelse, tages en snak med barnets forældre for at finde en god løsning.

4 Evalueringsdesign

Evalueringen af '2 Timer om Ugen' er inspireret af elementerne i en virkningsevaluering. Det overordnede formål med evalueringen har været at kaste lys over, hvad sprogklubberne bidrager med til de børn, der er en del af dem, og hvordan børnene udvikler sig særligt sprogligt og socialt. Herudover har det været formålet at identificere, hvilke forhold og elementer der bidrager til at gøre sprogklubberne virkningsfulde. Det giver derfor god mening at bruge en evalueringstilgang som den virkningsorienterede, der undersøger, om en indsats skaber de ønskede resultater eller forandringer, og hvad der i så fald bidrager til dette.

4.1 Evalueringsspørgsmål, metode og datagrundlag

Evalueringen har været orienteret efter følgende to evalueringsspørgsmål:

1. Hvordan udvikler børnene sig sprogligt og socialt ved at have været en del af sprogklubberne?
2. Hvad er med til at gøre sprogklubberne virkningsfulde for børnenes udvikling, når vi ser på sprogklubbernes rammer og indhold?

Til at belyse ovenstående spørgsmål har vi anvendt følgende metoder og datakilder:

Evalueringsspørgsmål	Metode	Datakilder
Hvordan udvikler børnene sig sprogligt og socialt ved at have været en del af sprogklubberne?	Start- og slutmåling i form af et spørgeskema til børn i sprogklubberne	15 børn
	Individuelle interviews med forældre i sprogklubberne	Fem forældre
	Individuelle interviews med samarbejdspartnere	En samarbejdspartner
	Individuelle interviews med frivillige i sprogklubberne	Syv frivillige
Hvad er med til at gøre sprogklubberne virkningsfulde for børnenes udvikling, når vi ser på sprogklubbernes rammer og indhold?	Individuelle interviews med frivillige i sprogklubberne	Syv frivillige
	Observation af børn og frivillige, mens de er i Sprogklubben	Tre halvdagsobservationer af Sprogklubben i Aarhus

Ovenstående datakilder giver et indblik i børnenes udbytte ud fra vurderinger fra både børnene selv og de voksne omkring dem.

Vi har valgt at benytte os af metodetriangulering i tilrettelæggelsen af begge evalueringsspørgsmål, så ingen metoder eller datakilder står alene. Dette er med til at styrke evalueringens validitet og muliggøre, at vi kan sige noget om, hvorvidt indsatsen har den forventede effekt.

De forskellige data er indsamlet på tværs af sprogklubberne i Aarhus, Horsens og Odense.

4.2 Uddybning af metoder og datakilder

Start- og slutmåling i form af et spørgeskema til børn i sprogklubberne

Den største, enkeltstående datakilde i evalueringen er data indhentet fra børnene selv. Børnene har i samarbejde med de voksne frivillige i Sprogklubben besvaret spørgeskemaet den fjerde gang, de kom i Sprogklubben, og igen gangen før de afsluttede forløbet i Sprogklubben. Dataindsamlingen består af besvarelser fra 15 børn på tværs af de tre sprogklubber, som har deltaget i både start- og slutmåling.

Det var intentionen, at alle børn i de tre sprogklubber skulle besvare spørgeskemaet to gange gennem forløbet, som strakte sig fra november 2025 til april 2026. Dette ville give en datamængde på godt 30 besvarelser. Det har undervejs vist sig at være en vanskelig opgave for sprogklubberne at indsamle svar fra alle børnene, først og fremmest fordi det kræver, at børnene er til stede, både når start- og slutmålingen gennemføres. Det betyder, at det samlede antal børn, der har besvaret spørgeskemaet ved både start og slut, er 15.

Spørgeskemaet til børnene er specielt designet i et samarbejde mellem Pluss og Fonden for Socialt Ansvar til netop denne indsats og målgruppe og har undervejs fået navnet 'Sprogklubbens spørgeleg'. 'Sprogklubbens spørgeleg' er udformet som et visuelt kort, hvor børnene undervejs møder forskellige spørgsmål. Ved flere af spørgsmålene er der tilknyttet et ikon, en figur, en tegning eller en bevægelse, som er med til at illustrere spørgsmålet. Spørgelegen stiller både spørgsmål til, hvad barnet synes om at være i Sprogklubben, men der er også spørgsmål, der kan give en indikation af barnets sproglige udvikling gennem forløbet. Fx ved at teste om barnet genkender nogle ord, som barnet formodes at kende, og om barnet kan bøje fx navneord i ental og flertal.

'Sprogklubbens spørgeleg' spørger bl.a. ind til følgende:

- Barnets oplevelse ved at være i Sprogklubben
- Venner og sociale relationer i Sprogklubben
- Specifikke spørgsmål rettet mod sproget, udvikling og læring (Hvor mange ord genkender du, bøjning af navneord i ental/flertal mv.)

'Sprogklubbens spørgeleg' ses på næste side.

SPROGKLUBBENS SPØRGELEG

Start her

Hvad synes du om at komme her i SPROGKLUBBEN?

Hvorfor?

Hej, hvor gammel er du?

Hvad gør dig glad i SPROGKLUBBEN?

Hvor mange af dem der går i SPROGKLUBBEN kender du?

Har du fået nye venner i SPROGKLUBBEN?

JA NEJ

Er der noget, der kan være kedeligt i SPROGKLUBBEN?

JA NEJ

Hvis ja, hvad?

Hvem kan du godt lide at være sammen med i SPROGKLUBBEN?

Hvem hjælper dig, hvis du har brug for det i SPROGKLUBBEN?

Hjælper du nogle gange de andre?

JA NEJ

SPØRGELEG

1

2

3

4

Hvad er du glad for, at du har lært i SPROGKLUBBEN?

Slut her

Beskriv SPROGKLUBBEN med tre ord?

Hvilken følelse beskriver bedst, hvordan du har det i kroppen, når du skal sige noget overfor de andre i sprogklubben?

Når du gerne vil sige noget i SPROGKLUBBEN foran de andre – hvad plejer du så at gøre?

Børnene har med afsæt i en printet version af 'Sprogklubbens spørgeleg' samt tilhørende materialer besvaret spørgelegen sammen med de frivillige voksne i Sprogklubben. Børnenes besvarelser er blevet lydoptaget, og børnene har samtidig kunnet skrive og tegne på det fysiske papir. Lydfilerne er efterfølgende transskriberet af Fonden for Socialt Ansvar.

Medarbejderne i '2 Timer om Ugen' har forud for børnenes besvarelse af spørgeskema klædt de frivillige på til opgaven bl.a. ved på et onlinemøde at gennemgå formålet med evalueringen, spørgeskemaets opbygning og intention, samt faldgruber ift. at interviewe børn.

Vi er i evalueringen opmærksomme på, at en række forhold kan have betydning for, hvordan børnene besvarer spørgsmålene. De kan fx være trætte efter en lang dag, og koncentrationen kan derfor været påvirket. Vi ved også, at børn nemt kan lade sig påvirke af stemninger eller følelser, når de skal give deres svar på et spørgsmål. Herudover kan der være spørgsmål, som kan være svære at svare på, fordi de er svære at forstå.

For at imødegå ovenstående har vi designet et spørgeskema, der ikke er for langt, så børnene kan holde koncentrationen undervejs. Vi har holdt sproget enkelt for at undgå misforståelser, ligesom der er anvendt både lydoptagelser og tegninger for at få det fulde billede af børnenes besvarelser med. På den baggrund mener vi, at data har den nødvendige kvalitet for at kunne indgå i den samlede vurdering. Børnene er den primære målgruppe i indsatsen, og deres perspektiver er derfor vigtige at have med. Børnenes svar indgår i sammenhæng med de data, der er indhentet blandt forældre, samarbejdspartner og frivillige.

Individuelle interviews med forældre i sprogklubberne

Der er gennemført individuelle interviews med fem forældre fra Sprogklubben i Odense i slutningen af forløbet i april 2026. Interviewene er med både mødre og fædre, og med forældre til både piger og drenge. De fordeler sig således:

	Piger	Drenge	I alt
Mødre	3	1	4
Fædre	0	1	1
I alt	3	2	5

Det er de frivillige i Sprogklubben, som har interviewet forældrene fysisk og lavet lydoptagelser af det. De frivillige har taget afsæt i en interviewguide, som er udarbejdet i et samarbejde mellem Pluss og Fonden for Socialt Ansvar.

Fælles for de fem forældre er, at dansk ikke er deres førstesprog. Interviewene er gennemført på dansk, og de frivillige har efter bedste evne været opmærksomme på at sikre, at forældrene har forstået spørgsmålet og gentaget eller omformuleret spørgsmålet hvis nødvendigt, for at sikre forståelse fra interviewpersonerne. De sproglige barrierer har betydning for forældrenes svar, der nogle steder kan være en smule kortfattede. På trods af de nævnte begrænsninger er det alligevel lykkedes at generere brugbare data med kvalitet.

Interviewene med forældrene tager afsæt i følgende temaer:

- Forventninger til Sprogklubben
- Vurdering af barnets overordnede udbytte
- Vurdering af barnets sproglige og sociale udvikling
- Hvad der gør Sprogklubben til et godt tilbud, og hvad der kan gøre den endnu bedre.

Individuelt interview med samarbejdspartner i Sprogklubben

Pluss har i november 2025 gennemført ét online interview med en lokal samarbejdspartner, som arbejder med børn og familier. Som lokal samarbejdspartner bidrager informanten bl.a. til samarbejdet med dagtilbuddene, udvælgelsen af relevante børn og forventningsafstemningen med familierne.

Informanten har fulgt Sprogklubben gennem flere hold.

Udover at spørge ind til konkrete eksempler på børns udvikling og muligheder for at styrke indsatsen havde interviewet fokus på:

- Motivationen og forventningerne til samarbejdet
- Børnenes sproglige og sociale udvikling
- Betydningen af Sprogklubbens rammer, aktiviteter, frivillige og kontinuitet.

Informanten inddrager i interviewet både egne erfaringer og de tilbagemeldinger, som informanten har modtaget fra bl.a. dagtilbud og skoler. Vi får derfor flere sekundære perspektiver med i interviewet.

Individuelle interviews med frivillige i sprogklubberne

I alt har Pluss gennemført interviews med syv frivillige i april og maj 2026. Interviewpersonerne kommer fra tre forskellige sprogklubber og fordeler sig således:

	Aarhus	Odense	Horsens
Antal	2	2	3

Interviewpersonerne er i alderen 24-66 år og kommer med forskellige baggrunde. Det er studerende, folk i job eller på pension. Fem af interviewpersonerne har kun været frivillige i Sprogklubben i det nærværende forløb, mens to har været med i flere år. Der er gennemført fem interviews over Teams, og to frivillige er blevet interviewet sammen fysisk som en del af observationerne i Sprogklubben i Aarhus.

Interviewene med de frivillige tager afsæt i følgende temaer:

- Motivationen for at være frivillig
- Vurdering af børnenes overordnede udbytte
- Vurdering af børnenes sproglige og sociale udvikling
- De virkningsfulde mekanismer i Sprogklubben
- Rammerne for at arbejde som frivillig
- Input til kvalificering af indsatsen.

Observation i Sprogklubben

Pluss har foretaget observation af Sprogklubben i Aarhus over tre gange. Observationerne fandt sted i hhv. november, februar og april i forløbets tredje, ellefte og nittende uge. Alle observationer varede to timer.

Under observationen indtog observanten en ikke-deltagende rolle med fokus på at skabe mindst mulig forstyrrelse af aktiviteterne. Observationen var struktureret efter en observationsguide med fokus på:

- Hvordan børnene bruger og udvikler deres sprog i klubbens aktiviteter
- Hvordan børnene interagerer og indgår i fællesskabet i klubben
- At se mønstre i børnenes deltagelse og udbytte på tværs af baggrund (alder og køn)
- At identificere, hvad der gør sprogklubberne virkningsfulde.

Observanten var med på sidelinjen og fulgte programmet fra de frivillige tog hul på planlægning af dagen og til de sluttede med en fælles opsamling, efter de sidste børn var gået hjem.

Observationerne kan bruges til at beskrive og forstå Sprogklubbens forløb og pege på mønstre og tegn på børnenes udvikling i sammenhæng med den resterende data.

5 Børnenes sproglige og sociale udvikling

Nærværende kapitel handler om, hvordan børnene udvikler sig sprogligt og socialt ved at have været en del af Sprogklubben.

Indledningsvis kommer vi omkring forældrenes forventninger til forløbet. Herefter gennemgår vi de forskellige datakilder med henblik på at vurdere børnenes udbytte.

5.1 Forældrenes forventninger til Sprogklubben

Når vi taler med forældrene om deres forventninger til Sprogklubben, er der særligt to forventninger, der går igen.

Den første forventning handler om *at styrke barnets sproglige udvikling og derigennem styrke barnets sociale udvikling*. Forældrene uddyber deres begrundelser med, at børnene er sprogligt udfordrede ift. det danske sprog. Nogle børn har gavn af et større ordforråd, mens andre har brug for at kunne sætte flere ord sammen til sætninger.

En mor til en af pigerne fortæller, at det var datterens lærer, der anbefalede Sprogklubben, fordi hun havde brug for at styrke og øge sit ordforråd.

Det er positivt, at forældrene peger på netop det sproglige og det sociale, da begge dele er centralt i Sprogklubbens formål. Det viser, at forældrenes forventninger til Sprogklubben hænger godt sammen med det, sprogklubberne tilbyder; nemlig støtte til sproglig og social udvikling.

Den anden forventning handler om *en styrket trivsel, hvilket hænger tæt sammen med en styrket social udvikling*.

Forældre håber, at forløbet kan bidrage til øget selvtillid, stærkere relationer, at barnet kommer til at tale mere med andre børn og bliver mindre genert. Sprogklubben bliver således set som en god mulighed for at styrke barnets sociale relationer gennem sprog og leg.

For en mor til en af drengene var det også en lærer, der anbefalede Sprogklubben, fordi hendes søn havde brug for lidt mere sproglig selvtillid og mod på at tale dansk.

Samarbejdspartneren supplerer dette billede og peger på, at sproglige udfordringer ofte hænger sammen med børnenes sociale deltagelse og forudsætninger for opstarten i skolen. Samarbejdspartneren beskriver Sprogklubben som et velfungerende supplement til den lokale indsats omkring at give børnene en bedre skolestart.

På næste side ses et uddrag af citater fra børn i Sprogklubben, som sætter ord på oplevelser.

Citater fra børn i Sprogklubben

Et barn svarer en glad emoji på spørgsmålet om, hvilken følelse det har i kroppen, når det skal sige noget højt i Sprogklubben:

"Det er fordi, jeg har de bedste venner her"

"Jeg elsker sprogklub"

Et barn svarer på, hvorfor han godt kan lide at være i Sprogklubben:

"Fordi det er sjovt"

Et barn svarer på, hvad der gør ham glad i Sprogklubben:

"At jeg har det sjovt og har det hyggeligt"

Et barn svarer på, hvad han godt kan lide at lave i Sprogklubben:

"Læse, og tegne og lave nogle opgaver"

"Jeg kan godt lide det herovre"

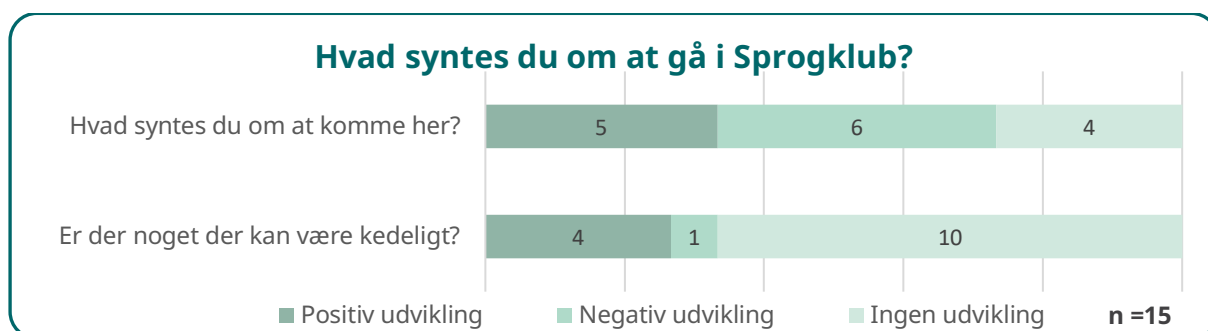
5.2 Hvad mener børnene selv, at de får ud af at være i Sprogklubben?

De fleste børn er glade for Sprogklubben

Til spørgsmålet om, hvad de synes om Sprogklubben, skal børnene pege på den smiley, der viser, hvor glade de er for at være i Sprogklubben. Der er en positiv udvikling for fem af børnene, mens fire af børnene er lige så glade for Sprogklubben ved afslutningen af forløbet, som da de startede.

Seks børn ser ud til at have svaret negativt på, om de kan lide at komme i Sprogklubben, men for flere af børnene stemmer deres svar på spørgeskemaet ikke overens med det svar, de giver mundtligt. Her giver flere af børnene udtryk for, at de rigtig godt kan lide at være i Sprogklubben. Nogle af børnene har valgt den smiley, som de selv synes ser glædest ud og ikke nødvendigvis den smiley, der giver den højeste score. Vi bygger derfor konklusionen på begge datakilder.

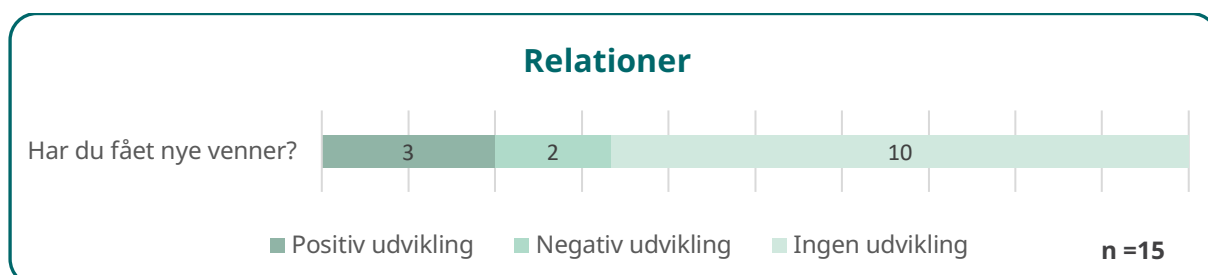
Til spørgsmålet om, hvorvidt børnene synes, at der er noget, der kan være kedeligt i Sprogklubben, er det kun ganske få børn, der synes det. Fire børn synes, at Sprogklubben er mere spændende ved slut, end da de startede, mens 10 af børnene synes, at det er lige så spændende til sidst som ved start.

De fleste børn har gode sociale relationer til de andre børn i Sprogklubben

Spørgeskemaet spørger også ind til udviklingen i børnenes sociale relationer. Her svarer tre af børnene, at de har fået nye venner i Sprogklubben. Der er 10 børn, som mener, at de har lige så mange venner, som da de startede.

To af børnene angiver, at de har færre venner i Sprogklubben, end da de startede, men dette kan være et af de spørgsmål, som skal fortolkes med en vis forsigtighed. Hvis et barn har været uenig med et andet barn eller kæmpet om det samme stykke legetøj, kan det være tilbøjeligt til at svare, at det ikke har fået nye venner i Sprogklubben, selvom samme barn plejer at være glad for at komme i Sprogklubben.

Citater om børnenes udvikling fra de voksnes perspektiv

"Børnehaven fortæller, at de kan mærke en udvikling, og skolerne melder også tilbage, at de kan mærke en forskel på børnene, som deltager."

- Samarbejdspartner

"Jeg tror og håber på, at flere af dem har udviklet sig sprogligt og taget et spring frem, der gør, at de får det nemmere i undervisningen i skolen."

- Frivillig

"Jeg håber, at dem, som skal starte i skole til sommer, går her fra med positive oplevelser af at lære noget nyt. Jeg tror, at de er blevet bedre i gruppesammenhæng og har fået nogle gode strukturer."

- Frivillig

5.3 Børnenes sproglige udvikling set fra de voksnes perspektiv

Både forældre, samarbejdspartner og frivillige giver samstemmende udtryk for, at børnene gennemgår en positiv sproglig udvikling, mens de er i Sprogklubben.

Børnene får et større ordforråd og bliver bedre til at konstruere sætninger

Interviewene med forældrene peger især på, at børnene får et større ordforråd og en bedre sætningskonstruktion.

En mor beskriver, at hendes datter har lært dansk i Sprogklubben. Datteren er begyndt at bruge nye ord og at sætte ordene sammen til sætninger.

Dette bliver bekræftet af en anden mor, der ligeledes oplever, at hendes datter har fået et større ordforråd ved at komme i Sprogklubben. Den største forskel hos barnet er ifølge moren den sproglige og sociale udvikling.

Dette bliver genkendt af en mor til en af drengene. Drengen havde svært ved at udtrykke sig og beskrive ting på dansk, da han startede i Sprogklubben. Det gjaldt, både når han skulle beskrive sine følelser, men også i det mere simple, fx hvis han skulle sætte ord på billeder af ting.

Det samme bliver bekræftet af en far til en af drengene. Før Sprogklubben kunne hans søn ikke sætte ord sammen til sætninger, det kan han i dag. Herudover kan faren høre, hvordan sønnens udtale er blevet bedre.

En mor fortæller, at hun ved fra sine danske bekendte, at hendes barn er blevet bedre til dansk. For nogle forældre kan det være svært at vurdere, om barnet bliver bedre til dansk, fordi de selv har vanskeligt ved sproget. Her kan det være en hjælp at høre, hvordan andre personer, som kender barnet, ser på udviklingen.

Samlet set oplever flere af forældrene, at deres børn både opnår et større ordforråd samt en styrket sætningskonstruktion og grammatik. Det er ikke alle forældre, der kan beskrive, i hvilket omfang eller hvordan deres børn er blevet bedre til at tale i sammenhængende sætninger, men de kan beskrive, at de kan høre, at deres børn sætter flere ord sammen til sætninger. For flere af børnene er der stadig noget grammatik, der skal øves, men de fleste forældre kan høre og se, at de bliver bedre.

Børnene tør tale mere, tager initiativ til samtaler og bliver bedre til at formulere sig

Ligesom forældrene giver også de frivillige udtryk for, at børnene gennemgår en sproglig og social udvikling. I modsætning til forældrene, som kender det enkelte barns sproglige niveau rigtig godt, kan det være lidt vanskeligere for de frivillige at give en præcis beskrivelse af de enkelte børns udvikling. Dog giver de frivillige samstemmende udtryk for, at børnene tydeligvis gennemgår en sproglig modning.

De frivillige oplever, at børnene tør tale mere, tager initiativ til samtaler og bliver bedre til at formulere sig.

En af de frivillige fortæller om et barn, hvor de var i tvivl om, hvor meget barnet overhovedet forstod af det, de sagde. Senere blev det tydeligt, at barnet havde et godt sprogøre og er i gang med at lære flere sprog og virkelig har rykket sig meget i udviklingen af sit danske sprog.

I et andet interview nævnes en dreng, der kun sagde fjolleord de første seks gange, men som efter noget tid havde mod på at udtrykke sig på dansk, og hvor forældrene efterfølgende sagde, at de kunne mærke, at han havde udviklet sig.

En anden frivillig fortæller tilsvarende om et barn, der i starten ikke var god til at gennemføre en samtale, men som senere selv startede en samtale og huskede detaljer om et barn, der tidligere havde gået i Sprogklubben. Moren sagde efterfølgende, at han var blevet væsentligt bedre.

Observationerne i Sprogklubben viser samme bevægelse over tid. To børn, som var helt stille ved det første besøg, talte ved den anden observation og deltog mundtligt i plenum ved den tredje observation. Det peger på, at øget tryghed hænger tæt sammen med børnenes mod til at bruge dansk.

Samarbejdspartneren beskriver ligeledes en positiv udvikling i børnenes sproglige udvikling. Dette beror både på hendes egne oplevelser og på de tilbagemeldinger, hun får fra børnehaver og skoler.

5.4 Børnenes sociale udvikling set fra de voksnes perspektiv

Både forældre, samarbejdspartner og frivillige giver udtryk for, at børnene gennemgår en positiv social udvikling, mens de er i Sprogklubben.

Børnene taler mere i sociale sammenhænge og taler mere med jævnaldrende børn

Interviewene med forældrene peger især på, at børnene begynder at sige noget i sociale sammenhænge, fx i klassen, og at de taler mere med jævnaldrende børn.

En far beskriver, hvordan hans søn er blevet mindre genert, efter han er begyndt i Sprogklubben; han tør sige mere og taler mere med andre børn.

Det samme hører vi fra en mor, der også oplever, at hendes datter er blevet mindre genert.

En mor til en af drengene vurderer også, at Sprogklubben har medvirket til, at hendes søn er mindre genert og har fået mere mod på at tale. Da sønnen begyndte i skole, ville han helst ikke gå ind på skolen. Nu siger han farvel til sine forældre ved skolens indgang og løber selv ind. Han har fået opbygget relationer til de andre fra klassen, tager initiativ til lege og deltager i flere ting.

Samme billede tegner sig blandt de frivillige, der også oplever, at børnene bliver tryggere, mere udadvendte og mere deltagende.

En frivillig fortæller om en pige, der nærmest ikke sagde noget i starten af Sprogklubbens forløb. Halvejs i forløbet begyndte hun at fylde lidt mere. Til sidst var hun så udadvendt, at hun havde mod på at drille de andre og være med i legene.

Den frivillige beskriver også et søskendepar, som ikke sagde så meget, og når de gjorde, var det meget lavt. Da de var færdige i Sprogklubben, talte de både højere og i sætninger.

En af de andre frivillige peger i samme retning og beskriver børn, der var meget stille og artige i starten. Når de er halvejs i Sprogklubben, er de blevet mere trygge og tør larme lidt mere. De bliver mere sociale og får flere venner.

Samarbejdspartneren peger tilsvarende på, at børnene kan opbygge en varig positiv tilknytning til Sprogklubben. Der gives et konkret eksempel på et barn, som over tid gik fra meget korte sætninger til et mere udviklet sprog. I lang tid efter forløbet besøgte hun fortsat stedet, hvor Sprogklubben blev afholdt, og sad nu selv og læste bøger. Dette er et eksempel på, at Sprogklubben for nogle børn bliver deres første positive møde med et fællesskab, der foregår uden for familien og skolen, og som man selv kan vælge til.

5.5 Opsamling

Børnenes svar i spørgelegene viser, at børnene generelt er glade for at være en del af Sprogklubben. De fleste børn giver udtryk for, at de er glade for Sprogklubben det meste af tiden, og flere oplever også, at de får gode relationer til de andre børn, som deltager. Det fremgår af vores observationer, at Sprogklubben ikke kun er et sted, hvor børnene arbejder med deres sproglige udvikling, men også et trygt og positivt fællesskab, hvor de kan indgå i sociale relationer med andre børn. Tryghed og et godt socialt miljø er vigtige forudsætninger for, at børn kan lære nyt og tør bruge sproget aktivt. Derfor er det væsentligt, at netop disse forhold er til stede i Sprogklubben.

Fra både forældre, samarbejdspartner og frivillige tegner der sig et billede af, at Sprogklubben er med til at styrke børnenes sproglige udvikling. Forældrene peger især på, at børnene får et større ordforråd og bliver bedre til at danne sætninger. De oplever, at børnene i højere grad kan udtrykke sig på dansk og får flere ord og vendinger at trække på i hverdagen. Denne oplevelse underbygges af de frivillige, som ligeledes ser, at børnene udvikler sig sprogligt gennem deltagelsen i Sprogklubben. Det er ikke alle børn, der udvikler sig lige meget eller lige hurtigt, men der er bred enighed blandt forældrene om, at børnene rykker sig i en positiv retning. Forældrene ser derfor Sprogklubben som en vigtig hjælp, særligt fordi de selv kan have vanskeligt ved at øve dansk med barnet derhjemme.

Ligeledes giver både forældre, samarbejdspartner og frivillige udtryk for, at børnene gennemgår en positiv social udvikling, mens de er en del af Sprogklubben. Forældrene peger bl.a. på, at børnene begynder at tale mere i sociale sammenhænge, fx i klassen, og at de i højere grad rækker ud til jævnaldrende børn. Denne udvikling genkender de frivillige, som også ser, at børnene bliver mere modige og trygge i fællesskabet. Det kommer bl.a. til udtryk ved, at børnene tør tale højere, deltage mere aktivt og pjatte mere med de andre børn. Samlet set viser vores observationer samt erfaringerne fra både børn, forældre, samarbejdspartner og frivillige, at Sprogklubben bidrager positivt til børnenes sproglige såvel som sociale udvikling.

6 Hvad gør Sprogklubben virkningsfuld?

Dette kapitel beskriver, hvad der er med til at gøre Sprogklubben virkningsfuld for børnenes udvikling, når vi ser på indsatsens rammer og indhold.

På tværs af de forskellige interviews og observationer har vi identificeret fire overordnede, virksomme mekanismer, der gør Sprogklubben virkningsfuld for målgruppen.

De fire mekanismer er:

- **Tryghed og relationer** – et trygt fællesskab med gode relationer, hvor børn tør deltage
- **Meningsfuld sproglig deltagelse** – barnet får lyst og anledning til at bruge dansk gennem leg, dialog og konkrete aktiviteter.
- **En tydelig og fleksibel voksenramme** – de voksne skaber struktur og tilpasser samtidig aktiviteterne til børnene.
- **Sammenhæng omkring barnet** – hjemmet, lokale samarbejdspartnere og frivilliggruppen understøtter barnets deltagelse i Sprogklubben.

De fire mekanismer understøtter hinanden og skaber tilsammen gode betingelser for, at børnene tør og får mulighed for at deltage sprogligt og socialt.

Vi har på næste side udfoldet de fire mekanismer gennem ti konkrete praksisprincipper.

Fire mekanismer – ti praksisprincipper

Tryghed og relationer

- 1 Genkendelige rutiner skaber tryghed og deltagelse
- 2 Børnefællesskabet gør børnene til aktive medspillere

Meningsfuld sproglig deltagelse

- 3 Leg, handling og konkrete materialer gør sproget tilgængeligt
- 4 Dialog og åbne svar giver flere børn adgang til sproget
- 5 Bevægelse og variation støtter deltagelse og koncentration

Tydelig og fleksibel voksenramme

- 6 Aktiviteter skal tilpasses børnenes niveau, energi og interesser
- 7 Tydelige rammer, regler og overgange skaber ro og deltagelsesmuligheder

Sammenhæng omkring barnet

- 8 Koblingen til hjemmet kan forlænge sprogarbejdet
- 9 Lokale partnere støtter deltagelsen
- 10 Et stærkt frivilligfællesskab styrker sprogklubben

6.1 Tryghed og relationer

Evalueringen viser, at tryghed er en vigtig forudsætning for, at børnene tør deltage sprogligt og socialt. Flere af børnene bliver gennem forløbet mere åbne og deltagende, og observationerne viser bl.a., at børn, som var meget stille i begyndelsen, bliver mere sprogligt deltagende undervejs.

1. Genkendelige rutiner skaber tryghed og deltagelse

Sprogklubben bygger på en fast og tilbagevendende struktur, der består af ankomst, afkrydsning, navnerunde, sang, aktiviteter, pause og fælles afslutning. Observationerne viser, at børnene over tid lærer strukturen at kende og i stigende grad selv kan orientere sig i den. De kendte rutiner reducerer behovet for hele tiden at afkode, hvad der skal ske, og giver dermed børnene bedre mulighed for at bruge deres opmærksomhed på aktiviteterne og de andre børn.

Praksisprincip: De genkendelige rutiner skaber et forudsigeligt rum og bidrager til, at børnene hurtigere finder ro og tør deltage.

2. Børnefællesskabet gør børnene til aktive medspillere

Børnenes indbyrdes relationer er også en del af det virksomme i Sprogklubben. Både de frivillige og observationerne beskriver situationer, hvor børn hjælper hinanden med ord, beskrivelser og ledetråde. Sproglig deltagelse foregår dermed ikke kun mellem den voksne og det enkelte barn, men også mellem børnene. Når børnene kan kopiere, hjælpe, spørge og bygge videre på hinandens svar, bliver fællesskabet i sig selv en læringsressource. Det understøttes af, at forældre og frivillige samtidig beskriver børn, som bliver tryggere, får venner og i stigende grad tør tage del i gruppen.

Praksisprincip: Aktiviteter, hvor børnene kan hjælpe, tale med og lære af hinanden i par, mindre grupper og gennem fælles lege er en aktiv læringsressource i Sprogklubben.

6.2 Meningsfuld sproglig deltagelse

Evalueringen peger tydeligt på, at sprogarbejdet fungerer bedst, når børnene er aktive og beskæftiger sig med konkrete aktiviteter.

3. Leg, handling og konkrete materialer gør sproget tilgængeligt

Aktiviteter, hvor børnene bruger kroppen – fx vendespil, lydlege, tegning og dialog med udgangspunkt i bøger – motiverer og skaber konkrete anledninger til, at børnene bruger dansk. Omvendt mister flere børn koncentrationen, når aktiviteterne bliver meget abstrakte eller stillesiddende.

Praksisprincip: Bevægelse, genstande, billeder, tegninger, gæt, match, fortælling og leg er gode greb til at gøre sproget til noget, som børnene kan gøre noget med, og fungerer som indgang til samtale og sproglig opmærksomhed.

4. Dialog og åbne svar giver flere børn adgang til sproget

Evalueringen peger også på betydningen af et læringsrum, hvor børnene får mulighed for at prøve sig frem. Observationerne viser eksempelvis, hvordan de voksne gentager den korrekte formulering, når et barn siger noget forkert, uden at stoppe barnets deltagelse. Ved tredje observation opstår en dialog om ental og flertal med udgangspunkt i et barns eget sproglige bidrag. De frivillige fremhæver tilsvarende aktiviteter, hvor der ikke nødvendigvis findes ét korrekt

svar, og hvor børnenes egne erfaringer kan bruges som afsæt for videre samtale.

Praksisprincip: Børnenes egne svar og input danner afsæt for den videre dialog, og rettelser sigter efter at åbne samtalen og bygge videre på barnets bidrag frem for at lukke den.

5. Bevægelse og variation understøtter deltagelse og koncentration

Sprogklubben foregår om eftermiddagen efter en dag i dagtilbud eller skole, og observationerne viser store forskelle på børnenes energi og mulighed for at koncentrere sig. Flere børn har vanskeligt ved længere, stillesiddende aktiviteter, mens aktiviteter med bevægelse og leg kan samle gruppen på en anden måde. Eksempelvis responderer børnene godt på stopdans, og de frivillige beskriver selv behovet for variation og mulighed for at "brænde energi af". På den måde bliver bevægelse ikke en pause fra sprogarbejdet, men kan være en del af det.

Praksisprincip: Et program, der veksler mellem samtale, bevægelse og leg, giver de bedste forudsætninger for deltagelse og koncentration i Sprogklubben.

6.3 En tydelig og fleksibel voksenramme

Sprogklubben skal både være tydelig og fleksibel. Børnene har brug for voksne, der skaber retning og ro samtidig med, at aktiviteterne må kunne tilpasses børnenes forskellige sproglige niveauer, energier og interesser.

6. Aktiviteter skal tilpasses børnenes niveau, energi og interesser

Flere frivillige oplever, at dele af materialet kan blive for svært eller abstrakt. Pointen er ikke, at materialet som sådan ikke virker, men at det ikke nødvendigvis kan gennemføres ens på alle hold og med alle børn.

Observationerne giver et konkret eksempel: En abstrakt samtale om "håb" fanger ikke umiddelbart børnene, og et barn spørger "Hvornår går vi i gang?" Aktiviteten bliver mere tilgængelig, da en frivillig omsætter den til en konkret sætningsrunde, hvor børnene fortæller, hvad de håber på.

Praksisprincip: Den enkelte sprogklub justerer løbende aktiviteter samt materialernes form og sværhedsgrad, så de passer til det enkelte børnehold.

7. Tydelige rammer, regler og overgange skaber ro og deltagelsesmuligheder

Fleksibilitet må samtidig ikke blive lig med uklare rammer. Observationerne viser situationer, hvor manglende tydelighed omkring begyndelse og afslutning på aktiviteter, regler og voksnes roller skaber uro. Omvendt bliver det lettere for børnene at deltage, når de voksne tydeliggør reglerne og strukturen. Observationsnoterne formulerer pointen præcist: Det kan også være omsorg at skabe et rum med klare rammer og krav.

Observationerne peger desuden på potentialet i en mere visuel dagsorden og i løbende at sætte gruppens fælles regler i spil.

Praksisprincip: Når Sprogklubben har et fast program med klare overgange mellem aktiviteterne, og når børnene kender Sprogklubbens regler og rammer, sikres de bedste betingelser for børnenes deltagelse.

6.4 Sammenhæng omkring barnet

Sprogklubben står ikke alene. Barnets mulighed for at få udbytte påvirkes også af forældrene, lokale fagpersoner og frivilligruppen, der skal omsætte indsatsen til praksis.

8. Koblingen til hjemmet kan forlænge sprogarbejdet

Ved observationerne får børnene bl.a. øvelser med hjem, som kan laves sammen med forældre eller søskende. Samtidig er der kontakt med forældrene omkring afhentning og andre praktiske forhold, ligesom der efter hver sprogklubgang skrives ud i en WhatsApp-gruppe omkring dagens aktiviteter suppleret af billeder. På den måde har forældrene mulighed for at følge med og støtte op om aktiviteterne i Sprogklubben.

Interviewene med forældrene viser tydeligt, at børnene tager dele af Sprogklubben med hjem. En forælder fortæller eksempelvis, at barnet er begyndt at synge sangene hjemme, mens andre beskriver, at børnene fortæller om, hvad de har lavet.

Praksisprincip: Barnets udbytte og sproglige udvikling fortsætter, når Sprogklubben slutter, hvis børnene tager aktiviteter, ord, sange og fortællinger med sig hjem.

9. Lokale partnere støtter deltagelsen

Den lokale samarbejdspartner spiller en vigtig rolle i at identificere relevante børn, samarbejde med dagtilbud og forventningsafstemme med familierne. Samarbejdspartnerens erfaring er samtidig, at indsatsen kræver vedholdende relationsarbejde lokalt.

Praksisprincip: Den lokale samarbejdspartner er en integreret del af Sprogklubben og styrker Sprogklubben gennem et tæt samarbejde om rekruttering, fremmøde, opfølgning og støtte af børn, der afslutter forløbet.

10. Et stærkt frivilligfællesskab styrker Sprogklubben

De frivilliges rammer er også børnenes rammer. Interviewene viser et ønske om mere praksisnær introduktion, tidligere og løbende støtte og sparring, konkrete pædagogiske greb og større tydelighed om muligheden for at tilpasse materialet. Samtidig fremhæves betydningen af, at frivilligruppen lærer hinanden at kende og får afstemt roller og forventninger. En frivillig formulerer sammenhængen således: *"Jo bedre de voksne har det sammen, desto bedre en Sprogklub kan de skabe."*

Samarbejdspartneren fremhæver desuden værdien af en mangfoldig frivilligruppe, hvor børnene møder voksne med forskellige aldre, baggrunde og erfaringer.

Praksisprincip: Når alle frivillige er klædt godt på til opgaven og herudover har et velfungerende samarbejde med mulighed for at supplere hinandens kompetencer og erfaringer, sikres de bedste betingelser for Sprogklubben.

7 Konklusion

Evalueringen viser samlet set, at Sprogklubben skaber et trygt og positivt fællesskab, hvor flersprogede børn kan øve dansk og udvikle sig socialt.

På tværs af evalueringens datakilder fremgår det, at børnene gennem forløbet udvikler deres ordforråd og evne til at formulere sig i sætninger, bliver mere trygge ved at bruge sproget og tager mere del i samtaler og fællesskaber. Den sociale og personlige udvikling – særligt tryghed, deltagelse, relationer og mod til at tage sin plads – fremstår som den mest tydelige og gennemgående udvikling i materialet.

Evalueringen viser samtidig, at Sprogklubbens virkning ikke kan reduceres til undervisningsmaterialet eller en enkelt aktivitet. Det virksomme opstår i samspillet mellem trygge relationer, kontinuitet, legende og konkrete sprogaktiviteter, en tydelig voksenramme og de frivilliges mulighed for at tilpasse aktiviteterne til børnene. Når børnene oplever et genkendeligt rum, møder voksne, der har tid til dem, og får mulighed for at bruge dansk aktivt i meningsfulde og legende sammenhænge, øges deres muligheder for at deltage sprogligt og socialt.

Evalueringen bekræfter det velkendte forhold, at Sprogklubben på flere områder er en kompleks indsats. De børn, der har deres gang i Sprogklubben, har forskellige sproglige, sociale og personlige forudsætninger. Det betyder, at ingen hold er ens, og hvert hold har derfor brug for at kunne tilpasse rammer og indhold og tage de nødvendige hensyn.

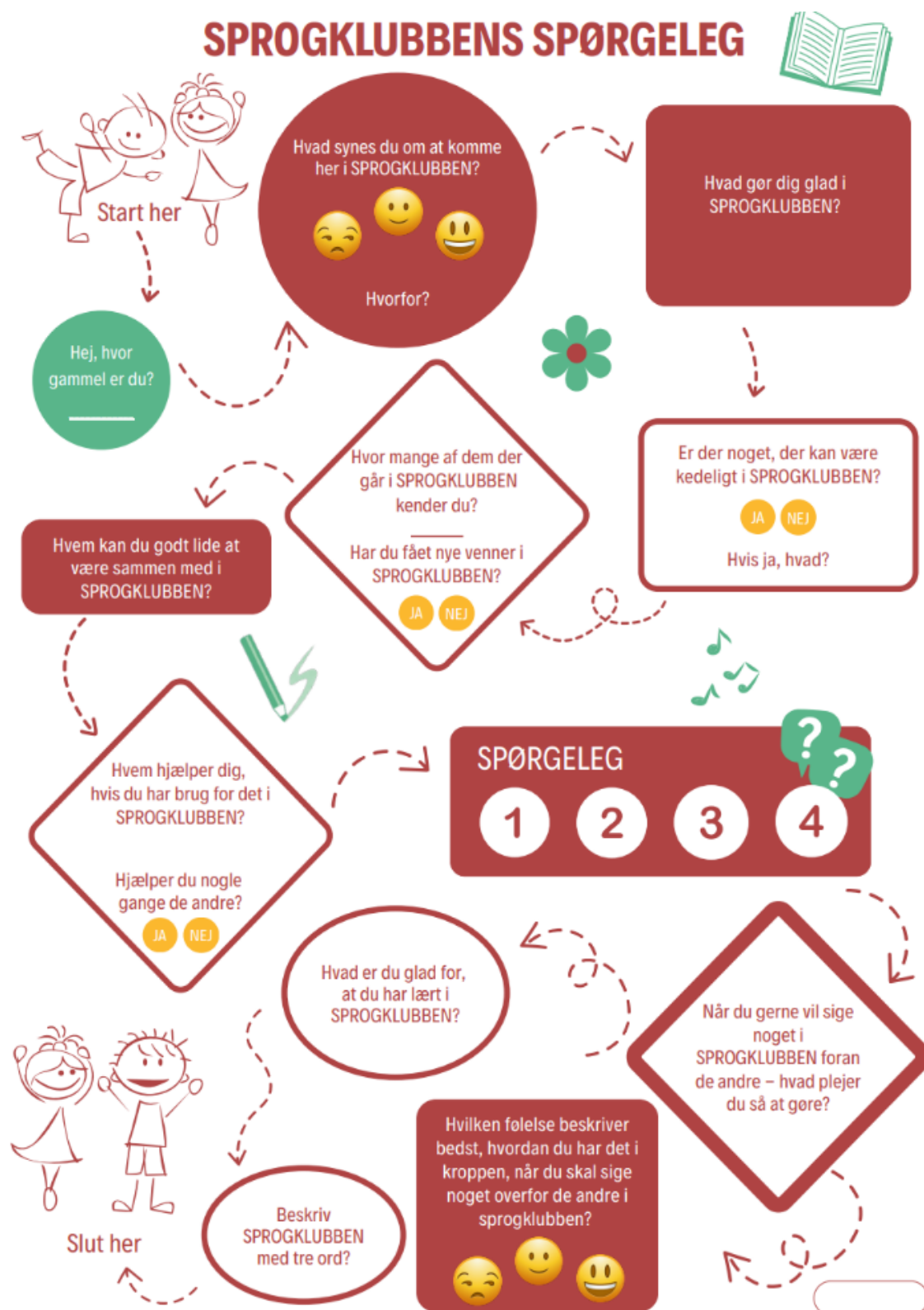
Derudover er rammerne for hver Sprogklub også forskellige. De frivillige bringer forskellige erfaringer og kompetencer til bordet, ligesom de fysiske rammer og strukturer giver forskellige muligheder.

Evalueringen understreger derfor, at der ikke findes én fast opskrift på en virkningsfuld Sprogklub. Implementeringen af den metode og de tilgange, som Sprogklubben er bygget på, bliver først virkningsfuld, når de frivillige og medarbejderne i '2 Timer om Ugen' tilpasser rammer og indhold til den konkrete børnegruppe og de gældende vilkår. Opgaven er derfor at fastholde de bærende principper og samtidig give lokale medarbejdere og frivillige mulighed for at tilpasse dem til den konkrete børnegruppe.

Sprogklubben bygger på metoder og principper, der er gennemafprøvede, og står på erfaringer, som med fordel kan bringes yderligere i spil ved etablering af Sprogklubben i nye kontekster. Fremtidig implementering bør derfor tage afsæt i de virkningsfulde praksisprincipper og fortsat give plads til lokale tilpasninger, så indsatsen kan imødekomme forskellige børnegruppers behov, de frivilliges kompetencer og lokale vilkår.

8 Bilag

Bilag 1: 'Sprogklubbens Spørgeleg' - spørgeskema til børn

Bilag 2: Interviewguide til forældre

	Spørgsmål	Svar
Introduktion	Vil du fortælle, hvordan du fik kendskab til Sprogklubben?	
Forventninger	Hvilke forventninger havde du til at dit barn skulle være med i Sprogklubben?	
Generelt	Hvordan oplever du, at det har været for dit barn at gå i Sprogklubben?	
Sprogligt	Oplever du at dit barn har udviklet sig sprogligt? Kan du give mig et eksempel på det?	
Socialt	Oplever du at dit barn har udviklet sig socialt – eksempelvis ift. deres humør eller mod på at komme? Kan du give mig et eksempel på det?	
Det bedste	Hvad er det bedste ved Sprogklubben - ifølge dit barn?	
Endnu bedre	Hvordan tror du at Sprogklubben kunne blive endnu bedre - ifølge dit barn?	
Anbefaling	Vil du anbefale Sprogklubben til andre forældre? Hvad vil du sige til dem at Sprogklubben kan?	
Andet?	Er der andet, som er vigtigt eller lærerigt for Sprogklubben at vide?	

Bilag 3: Interviewguide til samarbejdspartner

	Spørgsmål	Svar
Introduktion	Vil du sige lidt om dig selv, den stilling du har og det samarbejde du har med "2 Timer om Ugen"?	
Motivation	Hvad gør det interessant for dig/jer at samarbejde med dem om Sprogklubben?	
Forventninger	Vil du sige lidt om de forventninger og behov du/I har til børnenes udbytte – fagligt, socialt, kulturelt eller personligt?	
Sproglig udvikling	Hvad har du observeret ift. børnenes sproglige udvikling gennem forløbet? (fx ordforråd, fortællelyst, deltagelse i samtaler)	
CASE	Kan du give et eksempel på et barn, der har udviklet sig på en tydelig måde?	
Social og personlig udvikling	Hvordan oplever du, at børnene udvikler sig socialt og personligt? (fx relationer, selvtillid, deltagelse i fællesskabet)	
CASE	Har du et konkret eksempel på et barn, der har rykket sig socialt eller personligt?	
Mønstre i børnenes udbytte	Ser du forskelle i børnenes udbytte afhængig af alder, familieforhold, fritidsinteresser eller lokalområde? Hvis ja, kan du beskrive nogle mønstre?	
Rammer og indhold – hvad virker?	Hvad oplever du er med til at gøre sprogklubberne virkningsfulde? (fx aktiviteterne, frivillige rollemodeller, to timers varighed, kontinuitet, børnegruppen) – og hvad kunne styrkes?	
Kulturel udvikling	Har du tænkt over om Sprogklubben påvirker børnenes kulturelle forståelse og nysgerrighed (fx i mødet med frivillige, aktiviteter eller nye fællesskaber)? Hvis ja, hvordan? Eksempler?	
Andet	Er der noget du har tænkt på som vi ikke lige er kommet omkring?	

Bilag 4: Interviewguide til frivillige

	Spørgsmål	Svar
Introduktion	Vil du sige lidt om dig selv og hvor lang tid du har været frivillig?	
Motivation	Hvad motiverede dig til at starte og hvad gør det interessant for dig at være frivillig i Sprogklubben?	
Forventninger	Vil du sige lidt om de forventninger og behov du/I har til børnenes udbytte – fagligt, socialt, kulturelt eller personligt?	
Rammer	I forhold til de rammer og aktiviteter som er en del af projektet. Hvad synes du så virker godt og hvad virker mindre godt? Hvad er din vigtigste feedback til projektet ift. rammerne?	
Sproglig udvikling	Hvad har du observeret ift. børnenes sproglige udvikling gennem forløbet? (fx ordforråd, fortællelyst, deltagelse i samtaler)	
CASE	Kan du give et eksempel på et barn, der har udviklet sig på en tydelig måde?	
Social og personlig udvikling	Hvordan oplever du, at børnene udvikler sig socialt og personligt? (fx relationer, selvtillid, deltagelse i fællesskabet)	
CASE	Har du et konkret eksempel på et barn, der har rykket sig socialt eller personligt?	
Rammer og indhold – hvad virker?	Hvad oplever du er med til at gøre sprogklubberne virkningsfulde for børnene? (fx aktiviteterne, relationer, frivillige, kontinuitet, fællesskab) – og hvad kunne styrkes?	
Frivillig	Hvis du skal beskrive, hvad du selv tager med dig fra forløbet, til en der overvejer at blive frivillig – hvad vil du så sige?	
Frivillig uddannelse	Vil du sætte lidt ord på den måde I er blevet klædt på til opgaven? Hvad har virket godt, hvad har du savnet?	
Frivillig samarbejde og fællesskab	Hvad er vigtigst for 2 Timer om Ugen at vide om jeres fællesskab og samarbejde i gruppen?	
Fremtid	Hvad er vigtigst at fastholde eller forandre og hvad skal der til for at understøtte det?	
Børnenes udbytte	Set fremad – (hvordan) mener du, at deltagelsen i Sprogklubben kan have betydning på længere sigt for børnene?	
Andet	Er der noget du har tænkt på som vi ikke lige er kommet omkring?	

Bilag 5: Observationsguide

Ramme for observationen

- **Varighed:** 1,5 time
- **Observationstype:** Deltager- eller semideltagerobservation
- **Fokus:** Interaktioner, læringsaktiviteter, relationer, engagement, sprogbrug og leg

Observationsfokus og spørgsmål

1. Sproglig udvikling

Formål: At se, hvordan børnene bruger og udvikler deres sprog i klubbens aktiviteter.

Fokusområder:

- Hvordan bruger børnene dansk og evt. deres modersmål i aktiviteter og leg?
- Hvilke ord, vendinger eller sætnings typer bruger de?
- Hvordan deltager de i samtaler – tager initiativ, svarer, stiller spørgsmål?
- Hvordan understøtter voksne og andre børn deres sproglige udtryk

2. Social og kulturel udvikling

Formål: At forstå børnegruppen samt hvordan børnene interagerer og indgår i fællesskabet.

Fokusområder:

- Hvordan ser børnenes kropssprog ud?
- Hvordan leger børnene sammen – hvem tager initiativ, hvordan fordeles roller?
- Hvordan håndterer børnene uenighed, samarbejde og inklusion?
- Hvordan bringes kulturelle referencer eller erfaringer i spil
- Hvordan støttes børnene i at forstå og respektere forskelle i kultur og sprog?

3. Variation i udbytte (alder, køn, geografi, fritid, familie)

Formål: At se mønstre i børnenes deltagelse og udbytte på tværs af baggrund.

Fokusområder:

- Er der forskelle i engagement eller sprogligt udbytte mellem yngre og ældre børn?
- Er der forskelle i legemønstre eller interesser

4. Rammer og indhold i sprogklubben

Formål: At identificere hvad der gør sprogklubberne virkningsfulde.

Fokusområder:

- Hvordan er rummet indrettet? Er der visuelle, sproglige eller kulturelle stimuli
- Hvilke aktiviteter anvendes – leg, sang, historiefortælling, kreative øvelser?
- Hvordan støtter de frivillige sproglig læring (fx spørgsmål, gentagelser, legende læring)?

Om PLUSS

Pluss arbejder for et tillidsbåret samfund, hvor tillid erstatter behovet for kontrol og dokumentation. Vi hjælper vores kunder med at skabe forudsætninger for tillid gennem klar **retning**, effektiv **handling** og løbende **læring**. Vi arbejder altid i tæt samarbejde med vores kunder og partnere, ofte i rollen som kritiske venner, der udfordrer og støtter. Siden 2001 har kunder fået rådgivning, hjælp og ekspertise fra vores 40 konsulenter, fordelt på kontorerne i Aarhus og København.

